

Список використаних джерел

1. Алескерова Ю.В. Розвиток сільськогосподарського страхування: теорія, методологія, практика : монографія. Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2015. 370 с.
2. Ahmed O., Serra T. Economic analysis of the introduction of agricultural revenue insurance contracts in Spain using statistical copulas. *Agricultural Economics*. 2014. Vol. 46, Issue 1. P. 69–79.
3. Дранус В.В., Бурдейна Є.М. Сучасний стан та тенденції розвитку страхування сільськогосподарських культур в Україні. *Modern Economics*. 2021. № 30. С. 82–88.
4. Слободянюк О.В. Зарубіжний досвід аграрного страхування: рекомендації для України. *Агросвіт*. 2016. № 24. С. 27–32.

Саїтгарєєва В.С.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Мікуляк К.А.,**
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

На сучасному етапі фінансове планування виступає фундаментальним елементом загальної системи управління суб'єктами господарювання, оскільки забезпечує системність процесів формування, розподілу та реінвестування капіталу. Висока динамічність ринкового середовища, посилення конкуренції, перманентні інфляційні хвилі та волатильність валютних курсів зумовлюють особливу актуальність впровадження адаптивних моделей планування. Зазначений процес є не просто технічним інструментом калькуляції доходів і витрат, а стратегічним мейнстрімом підтримання довгострокової фінансової стійкості, ліквідності та конкурентоспроможності підприємства.

Інструментарій фінансового планування передбачає розробку взаємопов'язаної системи прогнозів, бюджетів та очікуваних балансових звітів, які моделюють майбутній стан капіталу підприємства. Через цей механізм менеджмент не лише визначає обсяг потреби у фінансових ресурсах для реалізації стратегічних орієнтирів, а й оптимізує структуру капіталу за критерієм мінімізації вартості залучення власного та позикового

ресурсів. Головним завданням тут є досягнення паритету між вхідними та вихідними грошовими потоками за умови безумовного збереження платоспроможності. Важливою рисою сучасного фінансового планування є його гнучкість, що дозволяє оперативно трансформувати показники під впливом макроекономічного середовища [1]. Цей інструмент інтегрується з іншими функціональними блоками (виробничим, інвестиційним, маркетинговим та кадровим), формуючи єдину екосистему управління. Виробничий вектор генерує параметри потреби в оборотних коштах і модернізації необоротних активів, тоді як маркетингові прогнози закладають основу для моделювання обсягів майбутньої виручки.

Залежно від часового горизонту та специфіки управлінських завдань, процеси планування диференціюють на стратегічний, тактичний та оперативний рівні [2]. Їхню системну ієрархію деталізовано в табл. 1.

Таблиця 1 – Система фінансового планування на підприємстві за ієрархічними рівнями

Вид планування	Часовий горизонт	Зміст та стратегічна спрямованість	Ключові інструменти та об'єкти	Ключовий результат
Стратегічне	3–5 років і більше	Визначення вектора розвитку, формування фінансової філософії та політики залучення капіталу.	Фінансова стратегія, інвестиційні проекти, моделі структури капіталу.	Капіталізація та ринкова вартість
Тактичне	До 1 року (річне)	Координація діяльності підрозділів, трансформація стратегічних цілей у конкретні фінансові показники.	Прогнозний баланс, план доходів і витрат, бюджет інвестицій.	Рентабельність та фінансова стійкість
Оперативне	Поточне (місяць, декада)	Безперервне управління ліквідністю, забезпечення поточної синхронності грошових потоків.	Платіжний календар, касовий план, бюджет руху грошових коштів (Cash Flow).	Платоспроможність та ліквідність

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Окрім прогностичного характеру, фінансове планування виконує контрольну функцію. Верифікація фактичних результатів із запланованими індикаторами дозволяє менеджменту ідентифікувати локальні відхилення, досліджувати причини їх виникнення та оперативно коригувати платіжну дисципліну [1].

У контексті ризик-менеджменту планування дозволяє заздалегідь детермінувати латентні загрози (ризик дефолту контрагентів, касові розриви) та закласти в структуру бюджетів страхові фонди чи резервні лінії фінансування. Кінцевим результатом цього процесу є створення фінансового плану (бюджету) підприємства. Саме цей документ надає інвесторам, банкам та податковій службі необхідну інформацію для прийняття рішень про співпрацю.

Отже, фінансове планування є важливим елементом системи управління підприємством та основою формування його фінансової стратегії. Ефективна система фінансового планування сприяє підвищенню фінансової стійкості, конкурентоспроможності та забезпечує умови для стабільного розвитку підприємства в умовах динамічного ринкового середовища.

Список використаних джерел

1. Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
2. Нечипоренко А.В., Стабіас С.М. Фінансове планування та прогнозування в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2022. № 10. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.10.17>.